

Kaj je pozabil Tinček?

Spisal Ivo Trošt.

Včes, pa le tako povej, da nismo mi še nikoli nič potrebovali od Nackove hiše, Nackovi pa že mnogo od nas. In tisti trak naše Francke naj tvojega očeta nikaj preveč ne stara, veš, tisti trak, ki ga je imela naša Francka včeraj v nedeljo pripetega zadaj na kočemajki. Le tako reci očetu, da smo ga mi kupili in tudi plačali.

Kadar pridemo njega vprašat za trakove, pa naj le govori, a sedaj ne; zakaj naša hiša in naša Francka in mi in naši trakovi nismo tvojemu očetu nič na poti! Pa res! Le tako povej, Tinče! Tvoj oče ima tudi sam otroke, pa dosti vas ima in dolgove ima, pa naj nas pusti na miru, prav na miru. Tako! Tinče, Bog varuj, da bi zabil. Le glej! —

Ta ploha besed se je vsula na Nackovega Tinčka, ko je odhajal kakor vsako jutro s piskrom mleka od sosede Nadinke. Nackova liska je bila namreč to leto nekaj dlje jalova, in oče Nacek je moral nekaj dlje kakor navadno kupovati mleko za zajutrek.

Na koncu vsakega meseca je prinesel materi Nadinki Tinček s piskrom tudi dva srebrna goldinarja za mleko, in rad je hodil deček k Nadinovim. Tam se je pomenil z vrstnikom Francetom, s součenko Tončko in z nekoliko mlajšo Pepco. Sploh so se otroci radovali drug drugega, se igrali, smejali in pogovarjali svobodno pri Nadinu ali pri Nacku. In ko so pozimi ljubeznivo občudovali v svojih ročicah jakolko, kostanj ali kosec domačega kruha, jim je teknilo brez vprašanja, če so ga dali Nadinova ali Nackova mati.

A danes se je Tinčku ta vsakdanja pot prav zelo zamerila in Nadinova hiša mu je mrzela. Saj je Nadinka tako vpila nad njim, kakor da je on res oče Nacek, ki je nekdanj govoril tiste žaljive besede o brezpotrebem traku na kočemajki najstarejše Nadinove hčere France.

Saj se menda res nosi preveč košato, dočim kaže Nadinova streha tu-intam gola rebra in prav sumljivo zevajoče udrtime! To je Tinček res večkrat slišal doma, vendar ni pojmlil, da bi mogel tisti brezpotrebni trak pomašiti vse razpoke in udrtime na stehi.

Zato je stal mirno s piskrom v roki in milo gledal Nadinko. »To moraš povedati, Tinče, ker ima tvoj oče tako strupen jezik. Le pojdi in povej!« je rekla še enkrat Nadinka.

Deček, dasi je že lani dovršil — in sicer z dobrim uspehom — prvi razred domače šole, je odšel rdeč kakor cvetoči mak in v zadregi kakor ne že davno iz Nadinove hiše, pozabivši reči spodobno: »Z Bogom!«

Zima je bila, v roke ga je zeblo, in tudi ušesa mu je burja kmalu našla pod kosmato kapo, in nič preveč počasi ni stopal mimo studenca, obdanega z debelimi ledenimi svečami. Še nekaj korakov, in že so se zaprla za njim vrata rojstne hiše. Lop! — Hvala Bogu! Zdaj je na gorkem!

V tej naglici seveda ni utegnil posebno natančno premisliti, kako bi pred očeta spustil vso tisto strahovito ploho besed in žalitev, kakor jih je njemu

v ušesa nasula mati Nadinka. Ko je odložil pisker, ga je tako pošteno zeblo v ošesa, zeblo, da je mislil, da mu gore. Ali roke, roke! Mraz mu je zašel za nohte. In vsakdo, komur je že zašlo, ve, da to ni posebno prijetna zabava. Prste treba lizati, kakor liže pes taco, ko ima za kazen zapovedan post; po lasih treba brbati, roke devati v mrzlo vodo, nekoliko zajokati, če ni drugače, in v tem času pa gre ozebljina izza nohtov — po svetu.

Nackova mati so tedaj prali v veliki skledi kislo repo za kosilo in so potlačili Tinčku obe roki v dišečo kisavo. A še bolj kisel je bil deček. Solze so se mu lesketale v očeh, in piskal je na ves glas, kakor da ga ima sam parkelj v kleščah; pa ozebljina le ni hotela po svetu.

O, da! Šla je, šla in z njo sta šla začetek in konec Nadinkinega naročila.

Kako naj se Tinček reši tiste strahovite nevihte, kako naj razvrsti besede, kako naj bo jezen, kakor je bila mati Nadinka? Tega ne more, ker mu je že šlo izza nohtov. In sosedi je obljubil, da pove, pa sedaj le ne more. Začelo ga je biti skoro sram, da ne ostane mož-beseda. Hoteč si utolažiti nemirno vest, sklene očetu povedati ono stvar, kadar se je prav domisli.

Domisliti se je pa hoče kmalu, če Bog da . . .

* * *

O, kako se je Nackovi materi radovalo srce po Tinčkovem odhodu! Da, tako se je radovalo, da je dala ti radosti duška — z drugo ploho besed, ki so pa veljale samo nji: »Na, tako! Pa naj zna Nacek! Jaz oblačim svoje otroke kakor vem in morem, a on naj svoje kakor hoče. Pa res! Zdaj je nalletel. O, to vem, da kar skače od same jeze. Ha, ha! — Bo vedel na miru puščati moje hčere, ha, ha!«

Ves dan in ves večer je bil pogovor o sami Nadinkini zmagovitosti, in tudi ponoči se ji je sanjalo o tem.

Nasmehljaj samozadovoljnosti ji je zaigral na licu, ko se je zjutraj ozrla skozi okno v sosedovo hišo, težko pričakujé, da pride Tinče s piskrom in da ga škodoželjno povpraša, kaj so rekli oče. Toda danes je prišla preko Nackovega dvorišča najprej rusodlaka kobila, za njo liska in potem še dve kakor mladi srnici poskakujóci telici, veseleči se zlate svobode; in za vsemi štirimi se je z dolgim bičevnikom v roki in s kratko pipo v ustih prizibal zložno in mirno sam oče Nacek. Počasi je spuščal oblake dima v zrak, potem pa stisnil bičevnik v pest ter z debelejšim koncem odbil nekaj ledenih sveč od korita, vzel pipo izmed zob in zažvižgal, da bi živina rajša pila: »Fiu — fiu — fiu — fiu! . . .« Na koncu vseh »fiu-fiu« pa zažvižga prav tako, kakor da bi požvižgaval mojster kos v grmovju.

»Te — te — te! Bes te pocitraj! Glejte, glejte! Kaj tako?« se radovedno povprašuje skozi okno gledajoča Nadinka. In ker tudi nji ni vest dala drugače, zgrabi škaf, izlije iz njega vodo prav brez potrebe v kotel za prašiče, pa hajdi na studenec.

»Dobro jutro, Mica! Pa si pridna, da ti je tako zgodaj premalo vode«. Nič odgovora. — »Pravim, da si pridna, Mica. Dobro jutro!« zavpije sosed.

»Seveda bi bilo dobro, ko bi mi ga vsi tako voščili kakor ne ti!«

»I, jaz ti ga tako kakor drugi. Saj nismo skregani. Kakršen imam klobuk, s takim se odkrijem.«

Nadinka ni videla, da je ta čas tekel mimo Tinček s piskrom, in Franca mu je odmerila posodo, pa je zopet odšel.

»Ali me ima za neumno ali pa res ne ve ničesar?« se je povpraševala Nadinka, ko je Nackova živina zopet stopala v hlev. »Pa vendar govori pametno kakor po navadi. Kaj torej?«

Liska je šla za kobilo, telici sta še z gobčki merili ob koritu ledene sveče. Nadinkin škaf je bil že kdaj poln, da je tekla voda preko roba in skozi ušesa. Nacek počí z bičem, telici odskačeta domov, in zmrzlo se držeč pride mimo Tinček s piskrom,

»Ali te zebe?« ga vpraša soseda, ne da bi odgovorila Nacku.

»I, kaj danes, ko ima eno suknjo več na sebi«, se zopet posili oče, dočim je Tinček pritrdil: »Mgm!« in hitel naravnost za telicama, da bi mu ne zašlo za nohte.

»Včeraj ga je zeblo, ko je prinesel mleka, da ni mogel niti ust odpreti. Cvilil je kakor miš.« Nadinki je radovednost zopet razvezala jezik: »Kaj pa je rekel?«

»I, kaj? Da je prijetnejše na toplem, je rekel.« Soseda se je nasmehnala, takisto oče Nacek. Tinček pa je poslušal za domačim oglom in je čutil, da je napravil z včerajšnjim molčanjem dobro delo.

Skriti Jurče.

Spisal Fran Črnagej.

nica, kje pa je Jurče?« so zaklicali mati na vrt, kjer so se igrali otroci. Med njimi namreč ni bilo Jurčka.

»Jurče, Jurče? — Jaz že nič ne vem. Menila sem, da je pri Vas v kuhinji«, odgovori Anica.

»Jakec in Tonče, ali tudi vidva ne vesta zanj?« vprašajo mati.

»Jaz že ne . . . Jaz tudi ne!« hitita oba odgovarjati.

»Kje bi pa vendar bil? — Brž hitite po vrtu in okolo hiše, da ga najdete, da se mu kaj ne pripeti!« ukažejo mati otrokom.

Anica, Jakec in Tonče pa so hiteli gledat po vrtu. Gledali so po lopi, po ulnjaku; pogledali so za slednji grmiček. Pogledali so tudi tamkaj pri jagodah, kjer je Jurče tako rad posedal.

Hiteli so v hlev, na skedenj in svisli, a Jurčka ni bilo nikjer.

»Jurče, Jurče! — Oglasi se nam vendar, da te dobimo, da se ti kaj ne zgodi! Jurče, Jurče!«

A Jurčka ni bilo! »Joj, joj, kaj bo, če Jurčka ne bo!« zastoče Tonče!

»E, saj ga moramo najti; kam bi naj bil tudi zašel. — Ukrasti ga pa tudi nihče ne more«, se odreže Jakec.

»Nihče, praviš? — Kaj pa cigani? — Kaj niso ravno zadnjič pripovedovali dedek nekaj takega? In ravno danes so šli cigani mimo nas! In eden